UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Index Baldi Pervsini. I. V. D. In prælectiones in totum Codicem Iustinianeum locupletißimus

... In Qvartvm Et Qvintvm Codicis Libr. Praelectiones / Additionibvs Philippi Decii ...

Baldus

Lugduni, M.D.LXI.

Nautico fœnore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-95990

Visual Library

intendit nec poteſt Papa iudiciarium ordinē [a] tollere.niſi quo ad ſuum forum.vt no.in.d.c.diſpendioſam,ſuper verbo vſuris.in glo. valde notabili.

¶ Lex vigeſimaſeptima.

DE vſuris. ¶ Lex noua trahit ad pterita quatenus pendet de futuro,nō quatenꝰ robur ꝛ perfectionē recepit pro tempore preterito.h.d. No.hic non inſpici cōtractus initium,nec etiam vltimū finem tantū:ſed diſtingui tēpora quo ad diſpoſitionē legis in medio emanantis,ꝛ dic vt.ſ.de legi l.leges ꝛ conſtitutiones.

¶ Lex vigeſimaoctaua.

VT nullo. ¶ Vſura in ſortē cōuerti non poteſt.et leges non imponunt verbis,ſed rebus.h.d.No.hic obuiari alī fraudi feneratoris,quoniā in fine anni vſuras vertebat in ſortem:tamen glo.dat ei talem modū:quod faciat primo ſolui,vel ante oculos poni:poſtea eas iterato vt ſortē mutuare.per.l.ſingularia.ff.ſi cert.pet.qd falſum credo.argu.ff.de ſolu.l.qui ſic ſoluit.nec obſt.l.ſingularia.quia hic fieret in fraudem:ibi non.¶ Quero,debitor obtulit feneratori vſuras:fenerator dicit ego habeo pro receptis ego tibi eas dono:tādem debitor iſtas eaſdē repetit ab eo:ꝛ dicit qd nō fuerunt ſibi reſtitute per modū reſtitutionis:ſed dicit ꝙ fuit donū.argumen.ff.ſi cer.pet.l.ſi tibi.¶ Quero.quid iuris:Reſpon.has vſuras reputo reſtitutas,licet nō ſit vſus verbo reſtitutionis.vt.l.ſi vno.§.ſed et ſi verbo.ff.loca.que eſt lex ad hoc no.

¶ De nautico fenore. Rubr.

¶ Ad euidentiam huius titu.premitte quod dicit gl.rubrice.nam triplex eſt nauticum fenus:quoddā cū periculo creditoris quouſqꝫ nauis perueniat ad locū deſtinatum,ꝛ tunc in pretium periculi eſt permiſſa vſura centeſima.quoddā cum periculo debitoris:ꝛ tunc nō eſt permiſſa vſura cēteſima.ſed ad hoc vt periculum ſit debitoris,in mutuo eſt neceſſaria conuentio expreſſa:quia pacta que alterāt naturam contractus,non videntur ineſſe.vt.ī.eo.l.cum dicas. Et idē intellige in ſimilibus caſibus.in quibus periculum imminet exēplo maris.vt.ff.eo.l.periculi.nam vbi eſt ſimilis ratio:ibi idem ſtatuendum.[b] vt.ī.de reuocādis dona.l.his ſolis.ibi dum dicit ſatis etiam tacite cautū putamꝰ.ꝛ licet hoc ſit vulgare.vt in.l.Illud.ff.ad legē aquil.tamē ibi eſt melior tex.qui ſit in iure.accedit.ī.de indi.vidui.tollen.l.fin.Bal.

¶ Lex prima.

TRaiectitiam. ¶ Habitātibꝰ preſentibꝰ in mari ceſſat metus.ꝛ qd per periculū conceditur,ſublato metu periculi,finitur permiſſio.eſt arg.ad arbitria baillia.que conceduntur tota die extra ordinem,ꝛ cōtra formam communium ſtatutorū [c] ratione alicuius timoris,quod finito metu ſub illius pretextu nō poteſt arbitriū exerceri.vnde arbitriū conceſſum in tempore diſcordie,non poteſt exerceri in tempore pacis.Bal.

¶ Lex ſecunda.

CUm dicas. ¶ A iure communi non recedit niſi pactum in contrariū reperiatur:ius autē commune cōtinet.ſ.ſi cer.peta.l.Incendium.qd ergo in contractu nō dicitur:pro nō intellecto cenſetur.¶ † Et no.quod promittens ſoluere in vrbe ſacra.[d] aliter non exprimendo,intelligitur promittere in Hieruſalē:quia illa eſt proprie ſancta ſanctorū.¶ Itē no.ꝙ ex nauigatione maris imminet periculum.vnde Seneca:Nauigia que de mane luxerūt,de ſero ſorbentur.vnde mare equiparatur homini potenti ꝛ crudeli.tex.eſt not.in.l.iiij.ff.de dona.cau.mort.aduerſe enim procelle nemini proſunt,ꝛ inexorabiles ſunt.

1 Suſcipiens in ſe periculum,tenetur de eo:niſi ex culpa alterius partis contingat contrarium.
2 Tranſiens cū rebus prohibitis,an videatur conſummaſſe delictū:
3 Nauis ſi confiſcatur propter illicitas merces,confiſcatur etiā pecunia que in ea eſt.
4 Confiſcatur licitum propter illicitum.
5 Conſuetudo quorundam locorū quod res confiſcantur ſine inquiſitione cuius ſit,an valeat:
6 Farina ſi per ſtatutum confiſcatur,an confiſcetur ſaccus:
7 Statutum dicit quod quicūque ducat tale quid perdat aſinum,an etiam perdat ſalmam:
8 Vecturalis qui cauſa fraudandi vectigal nō vadit per iter rectum,quid iuris.8.
9 Cōſuetudo quod quis nō poteſt molere ſine apodiſſa communis:accepit apodiſſam pro vna ſalma,ꝛ ponit duas,qualiter punitur:
10 Nauta,ſi propter impetū maris nō ſeruat locū itineris,an puniat:

adi.§.j.verſi.in criminalibus.per gl.in cle.ij.in verſi.vſuris.de iu.pa. Anto.de but.in.c.cum ſit.extra de foro competenti.per Imo.in.c.innotuit.ad fin.extra de arbi.per Bal.in.c.j.§.ſimiliter.in titu.de cōtro.inue.in vſi.feu. per Barto.in.l.quoties.ſ.de indi.cum ſi.cuius opi.eſt communis.vt per Ant.de Butr.in.c.poſt miſerabilem.extra eodem.

¶ Lex tertia.

CUm proponas. ¶ Iſta lex eſt multū no.Qui ſuſcepit in ſe periculum nauigationis.intelligit in ſe ſuſcipere periculū fortune,
1 nō culpe debitoris.h.d.¶ † No.ergo quod il
e le qui ſuſcepit in ſe periculum,[e] tenetur de eo,niſi ex culpa alterius partis contingat ſecūdū Bart.ſimiliter qui pmittit aliquē nō inquie
f tare:intelligitur niſi culpa ex ipſius parte [f] pcedat.vt.ff.de V.ob.l.vēditores.Scdo no.hic qd culpa deprehēdit duobꝰ modis,primo ex
g incōſuetis [g] vel phibiti loci nauigatiōe,ꝛ ex hoc co ſic.ſ.de ſacroſan.eccle.Celſus.

¶ Adde Lanfran.de oria.in.c.quoniam contra falſam.§.confeſſiones.verſi.ſubiungit etiā Bal.nu.viij.ꝛ ibi dixi in apo.in verſic.quare iſta cauſa ſpectat ad eccleſiā.extra de proba.ꝛ dixi in apo.ad Bart.i.l.omni innouatione.nu.j.in verſi.ego dico

a ¶ Ordinem.In cōtrarium facit quod no.in.c.ij.de pact.in.vj.ꝛ in c.licet.de iureiur.in.vj.ꝛ vide ꝗ in ſimili not.Innoc.in.c.inquiſitioni.extra de ſenten.excommuni.

b ¶ Statuendum.Pro hoc vide gl.in.c.j.de tempo.ordi.in.vj.quam allegat.Bal.in.l.j.ī.de interdict.

c ¶ Communium ſtatutorum. Adde Bal.in.l.ij.ſ.de conſtit.pecu.vbi ſtatutum mercatorum quod in cauſis mercantie procedatur de plano,non ligat iniuriam portantem,quin coram eo ordinarie agitentur.And.Barb.

c ¶ Communium ſtatutorū.Tene menti quod Papa in foro ſeculari nō poteſt tollere ordinem iudiciariū.facit quod no.Innocē.in c.inquiſitioni.de ſenten.excōmu.quod ſi Papa mandat laico quod rem ſuā det alteri:impune ſibi paretur.facit cle.paſtoralis.vbi rex Sicilie non paruit imperatori:qꝛ non erat ſibi ſui ſubiectus.vide Mod.in.c.ꝗ in eccleſiarū.de conſti.ꝛ ſic limita gl.in.c.fin.de here.in vj.quod Papa poteſt tollere ordinē iudiciarium.ꝛ non legatus de latere.procedit in ſuo foro:Illam gloſſ.not.que eſt ſing.ſecundum Ioan.de Imo.in.l.nemo poteſt de leg.j.Petrus ſatis cōcordauit gl.in cle.ſepe.de verbo.ſigni.licet ipſe non alleget.ꝛ vide Ange.in l.fin.ſ.de iudic.vbi dicit quod delegatus Pape nō poteſt mādare ſententiā executioni in rebus epiſcopalis iuriſdictiōis:puta delegatus ſuper dote,non mittet in poſſeſ.in rebus cōmunibus.ꝛ dicit eſſe ſing.dictum Inno.in.c.verum.ꝛ.c.ſignificaſti.de foro competē.quod ipſe limitat,niſi Papa haberet in illo temporalē iuriſdictionem.vide Moder.in.c.ſignificaſti.de offi.delega.vbi ſi fertur ſentētia ab eccleſiaſtico contra laicū:mandabitur executioni per laicum iudicem.vide tex.in.c.cum Epiſcopus de offic.ordi.in.vj.vbi Epiſcopꝰ nō carcerat laicos pro delicto ſpirituali.vt ibi not per Doc.vide quod dicit do.Pet.cōſi.xvj.ꝛ in.c.ea que.in.x.qd.de penis.vbi Epiſcopꝰ imponit penā que debet imponi ſibi a laico.Idem dicit in.xj.q.quod Epiſcopus non poteſt carcerare laicū riminenſem:ſed illud ſpectat ad laicum iudicem.allegauit not.in.d.c.ſignificaſti.in nouella vide Io.And.in.c.j.de homi.lib.vj.quod Iudex eccleſiaſticus nō poteſt imponere penam pecuniariam laico ſibi temporaliter ſubiecto.c.j.de homi.lib.vj.ſed debet eam infligi facere per iudicē laicum.alle.c.ij.de maledic.ꝛ in.c.poſtulaſti.de iude.c.cum ſecundū ll.de here.lib.vj.quod dictum non placet do.Arch.in.c.ij.de penis.quia ex quo in caſibus in quibus Iudex eccleſiaſticus vendicat ſibi iuriſdictionē ſupra laicum:quare in predictis caſibus non poterit imponere penam pecuniariā.xvij.q.iiij.c.quiſquis.ad contraria reſpondet.quia illud facit pro faciliori execu.ꝛ vide Ioā.de Imo.in c.fin.de mu.peti.vbi dicit quod ſi clericus reconuenitur corā laico,poteſt ſentētia exequi per iudicē laicū:ſed propter opi.euitandas,cautius eſſet ſi Epiſcopus illā exequeretur.vide tex.in.c.conqueſtꝰ.de foro cōpe.cōcor.Ioan.and.in.d.c.j.vide dominū Pet.qui trāſit cum Old.conſi.xc.ꝛ facit ad.c.ad falſariorum.de crimi.fal.vbi ſecūdum do.Abb.laicus punitur ab eccleſiaſtico.do.Pet.ibi dicit contrariū.Mode.ibi dicunt talis cōmunicationis procedit dictū.alle.Pet.ꝛ vide capi.j.de rapt.vbi dicit do.Ant.quod non debet petere manifeſte,de quo proximꝰ leditur.ꝛ ꝙ poteſt Iudex eccleſiaſticus punire laicū.ꝛ illū detinere donec reſtituat dānū.ꝛ adde quod dixi in c.poſtulaſti.de iude.ꝛ in.d.c.conqueſtus.de foro competen.Andr.Barba.

d ¶ Sacra.Et eſt glo.hic.
e ¶ Periculū.Ad idem facit.l.qui officij.in fi.ff.de contrah.empt.
f ¶ Parte.l.quero.§.Inter locatorem.ff.locati.
g ¶ Inconſueti.Not.cōtra euntes per loca non cōſueta.ꝛ vide vnum verbum per Bal.in.l.quia nōnunquā.ī.que res ven.non poſ.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

a ℭ Ille. Vid. bal. i. l. ſi fugitiui. hic alle. ⁊ i. l. j. de edil. edic.

b ℭ Tertio not. ꝙ ſtatutum de mercibus, nõ verificatur in pecunia numerata. vid no. ꝑ Bar. i. l. talis ſcriptura. ff. de leg. j. facit. l. mercis. la. j. ff. de verb. ſigni.

c ℭ Tenetur dño. No. nemině poſſe alleg. ignorãtiam vectig aliũ. facit quod i ſimili no. Jo. an. in titu. de cõſti. in additi. de eo qui portat arma, lʒ ſit forěſis. And. barb.

d ℭ Et predicta. Vide Barto. i. l. Coté. §. dominꝰ. ff. de publicanis.

e ℭ Vecturales. Vide. ſ. eo. l. in fi. ſed quid ſi ruſticus portat vinuʒ ad domũ dñi, et effundit, cuiꝰ ſit periculũ. vid bal. in. l. j. ſ. que ſit lon. conſue.

ℭ Pricipě. Ad de gl. in. c. vbi periculum. § porro. in ver. territorio. de elec. in. vj.

g ℭ Vel regě. Not. iſtud dictum per principem, vel regě qd forte Bal. hic ſentit qd inferior ab imperatore de iure nõ imponit pedagiũ in regnis ſuis. ego ita tenui in. c. pe. de iude. ⁊ alleg. illum tex. cõmento dicto Bal. in. c. j. que ſunt rega. ⁊ text. in. c. innouamus. de cen. licet Hoſt. teneat cõtrariũ in. c. ſuper quibuſdam. §. pe. de ver. ſig. Andr. Barba.

h ℭ Cõſuetudině. Add. l. ſane ⁊ qd ibi glo. ⁊ Bar. ff. de iniur.

i ℭ Juramento. Vide Bald. in. l. vniuerſi. ſ. de vec. ⁊ commiſ.

k ℭ Vendũtur. Vide Bar. in. l. Coté. §. eam rem. ff. de publicanis.

apparet quod ille qui non tendit per locũ conſuetũ, preſumit ire cõtra debitũ deuetũ occaſio enim fraudandi tolli debet: vt. ſ. de curſu publico. l. ſi quis. lib. xij. facit. C. de naucul. l. q fiſcales. lib. xj. ⁊. ff. de excu. tu. l. nõ ſolũ. §. annus. ⁊. ff. de fal. l. eos. §. fi. ⁊ vide omnino ꝙ ibi no.
ℭ Secũdo. ex rerum prohibitarum delatiõe.
2 ℭ † Et ex hoc no. quod ille[a] qui reperit tran-
a ſiens cum rebus prohibitis, videtur conſummaſſe delictũ. ſiue quia per eum nõ ſtetit: vt. ſ. de ſer. fug. l. ſi fugitiui. ſiue qꝛ ↄſuetudine que eſt in iſtis deuetis puniant tranſgreſſores in via, forte qꝛ non poſſunt puniri delicto cõſummato. pone enim ꝙ quidã barbarꝰ de Sardinia portaret ferrũ in barbariam niſi enim puniret in via nõ poſſet puniri in territorio. ſiue quia nõ ſola tranſlatio: ſed mercimoniorũ impoſitio: punit ſi cõſtat ꝙ animo ſe transferendi ad loca ꝓhibita fecerit: vt. ff. d publ. l. Coté. §. dominꝰ. in ver. impoſuerit. ſm Ray. d for. ⁊ ſic non obſt. ff. de fal. l. qui falſam. quia nõ erat delictum conſummatum. qꝛ ibi non habebat figuram eſſe. cũ eſſet materia informis: peccata autě debent eſſe formata. vt. ff. de cõtrahen. emp. l. j. Hic autem erat delictũ cõſummatum, propter impoſitionem mercium illicitarum. ⁊ eodem modo reſpondetur ad. l. ſi quis aliquid. §. fi. ff. de penis. ſecũdum eum. ℭ Quidam dicunt qd cõſideranda ſunt verba ſtatuti, vtrum dicant ſi qs impoſuerit, vel ſi quis portauerit arma, vel ſi quis extraheret, ⁊ tunc ſunt vera predicta, ſecus ſi verba dicant ſi quis extraxerit: quia tunc requiritur quod facinus ſit conſummatum, propter nomě těporis preteriti, ſignificantis perfectioně. ff. qd quiſqꝫ in. l. j. §. hec verba. ad quod facit ꝙ no. ff. de vſufru. l. arboribus. §. Idě tractat in glo. que dicit Lupus exijt ſyluam nõ tamen exijt nec etiam poteſt dici ꝙ in ſtatutis (maxime vbi imponitur pena ipſo iure (malũ inchoatũ habeatur ꝓ cõſummato. vt plene dixi. ſ. de epiſ. ⁊ cle. l. ſi quis non dicam rapere. non tamen nego quin ꝓ alia pena minori debeat puniri. nam qui incipit delinqre, nõ eſt ſine crimine. vt. ff. de cri. ſtel. l. j. circa fi. ⁊ confirmo hoc alia ratione, qꝛ clam ⁊ furtiue perfert ad locum prohibitum. argu. ff. de fur. l. ſi quis quid perferendum. §. fi. arg. enim eius. l. imponere ei mediam penã pecuniariam, nõ autem perſonalě, niſi ſtatutum loquat per verba que preciſe ſignificant perfectionem actꝰ, ⁊ dictam penam imponere, nõ eſt ex iterpretatiõe ſtatuti: ſed ex regula iuris communis, nam cum per ſtatutum hoc ſit genus maleficijs, ſuccedũt rꝭe puniětes.
3 ℭ † Ter-
b tio no.[b] quod cum confiſcatur nauis ratiõe illicitarum mercium, confiſcatur etiam pecunia q̃ erat in naui. hic enim erat mutuata pecunia. ⁊ illa fuit cum mercibus confiſcata. Item merces comparantur ex ea, ⁊ quecũqꝫ alia, nõ tamen dicas quod ſi ſtatutum loquat de mercibus, intelligatur de pucunia. vt. ff. de rerum permu. l. j. ⁊. ff. de le. iij. l. ſi chorꝰ. §. j.
4 ℭ † Quarto no. quod hic cõfiſcatur licitum propter illicitum, ⁊ eſt ratio: qꝛ vbi confiſcatur cõtinens confiſcatur ⁊ cõtentum. vt hic. ⁊. ſ. de inceſtuoſis nuptijs. l. cum ancillis. ſecũdum Jacob. de areti. Alij. vt Cyn. ⁊ Bar. dicunt quod iſta cõfiſcatio rerum licitarum non eſt ex vi attractiua, nec ex conſequentia continẽtis, quia ſeparata corpora ſunt: ſed ex cõſequenti delicto, ex quo venit generalis cõfiſcatio: quia eſt crimen capitale. ⁊ ita dicit hic Cyn. ⁊ Barto. i dicta. l. Coté. §. dominus. quod etiam licitum debeat confiſcari propter illicitũ, iſtud non eſt rationabile. vt. ff. de publica. l. ſi publicanus. §. j. in verſi. vt ſi quid amplius. tu dic quod ſtatutum conſuetudo diſponere poteſt ⁊ valet de iure, vt licitum propter illicitum confiſcetur, quia iſta pena non tam imponitur perſone pro re, quam ꝓ precipiti auaritia, ⁊ in ciuili audacia.

text. eſt hic no. Judex autě ex ſuo capite, vel alius officialis fiſci, non poteſt confiſcare nec incorporare licitum propter illicitum, qꝛ ſeparatorũ ſeparata eſt ratio. vt. ff. de cal. l. fina. ⁊ de his quibꝰ. vt indi. l. reſcriptũ. nec placet alia ratio Cyn. ⁊ Barto. quam dant ad hanc l. qꝛ ad illam penam requireretur ſententia, que non requirit hic. ſed de facto res capiunt et confiſcantur, vt hic in verbo occupaſſe. et. ff. de publicanis. l. commiſſa. et. ff. de iure fiſci. l. Imperator. non placet etiam ratio Jacobi de Areti. quod hoc eſt ratiõe continentis, ſed eſt potius ratione legis, vel conſuetudinis punientis. ⁊ ita debet intelligi hec. l. Alij diſtinguunt in continente ⁊ contento. aut res erãt delinquentis, ⁊ omnes confiſcantur. vt hic, aut quedã erãt delinquẽtis, quedam alterius. ⁊ ille que alterius erant nõ confiſcantur. vt dicta. l. Cotem. §. dominus. niſi ille alter eſſet cõſocius delicti.
5 vt. ſ. de eroga. mili. anno. l. fin. lib. xij. ℭ † Item in quibuſdam locis eſt conſuetudo quod indiſtincte confiſcantur omnia, abſqꝫ inquiſitione cuius ſint res, ⁊ valet talis conſuetudo ſecundum Barto. quia in vectigalibus culpa eſt non explorare conſuetudinem loci. arg. ff. de publica. l. fina. §. Diui quoqꝫ. ⁊ hoc eſt propter generalem cõſuetudinem: quia vbiqꝫ cõſueuerunt eſſe ſtatuta ſuper huiuſmodi deuetis, ⁊ vectigalibus preſtãdis. ille tñ propter cuius culpam res alterius
c confiſcantur, tenetur domino[c] ad intereſſe. vt. ff. de pigno. actio. l. fi. ff. de periculo ⁊ commodo rei vendite. l. lectos. ff. de euictio. l. ſi pignora. de ſacroſanctis eccleſijs. l. Jubemus nullam. facit. ſ. vnde vi
d l. meminerint. ℭ Et predicta[d] faciũt ad queſtionem de domo que propter ludum debet deſtrui, non propterea deſtruerẽtur res que ſunt in domo, niſi forte ſint apparatus vel inſtrumentũ ludi, vt ſcachum, vel ſcannũ ſuper quo luditur. ar. ff. loca. l. ſed addes. §. Illud.
6 nam propter vnumquodqꝫ, ⁊ illud multomagis. ℭ † Sed pone qd per ſtatutum confiſcatur farina que portatur contra deuetum, nũquid confiſcatur ſaccus: arg. quod ſic. ff. de penu legata. l. nã quod liquide. in princip. Et eſt quaſi inſtrumentum rei confiſcate. ⁊ ei accedit. ⁊ idě videtur in pullo ⁊ aſino ratione acceſſionis. ar. ff. loca. l. ſed addes. §. ſi quis mulierem. ⁊ eodě modo naui confiſcata: cõfiſcata eſt ſcapha. q̃ erat ſeruitialis naui. ⁊ ad ipſam ligabat, vel verius dic quod in penis ſit ſtricta interpretatio, vnde res que congruo modo poſſunt ſeparari abſqꝫ corruptione ſubiecti, ſeparabunt. ⁊ nõ
7 confiſcabuntur. ℭ † Sed pone quod nõ ſumus in contento ⁊ in continente, ſed ſumus in ſalma ⁊ in aſino, nũquid ſtatutum dicat quod quicunqꝫ iuerit contra deuetum, perdit aſinum. nũquid perdat ſalmam: dicendum eſt quod non, quia cõtenti debemus eſſe penis legalibus. ff. de verborum obligationibus. l. ſi ita ſtipulatus. ⁊ econtra ſi debet perdere ſalmam, ideo nõ perdat aſinum: quia ſtatutum hoc non dicit. vt. ff de acquirenda hereditate. l. ſi ſeruum. §. non dixit.
8 ℭ † Quinto not. contra vecturales,[e] qui portant res periculo dñi
e rerum, quod tenentur, ſi res perierint defectu ipſorũ. facit. ff. loca.
9 l. Videamus. §. qui vinum. ℭ † Sexto not. quod vecturalis q cauſa fraudandi vectigal ſiue paſſagium, non fecit iter conſuetum, quod eius periculum ſit. ſecundũ Bart. ⁊ hoc apparet ex eo quod nõ venit per ſtratam paſſagij. ſed diuertit ab eo. tex. eſt hic not. ibi. dum dicit: nec loco quidě nauigij ſeruato. Ex quo tex. not. quod pedagia ita ſoluuntur in mari, ſicut in terra. tamen non poſſunt imponi paſ-
f ſagia niſi per dominũ illius maris, puta per principě,[f] vel regě:[g]
g vt no. Inno. extra de cenſi. c. innouamus. ⁊ per antiquam conſuetu-
h dinem,[h] cuius contrarij memoria non exiſtit, nam talis conſuetudo poteſtatě principis habet. vt not. de agri. ⁊ cenſi. l. domini prediorum. lib. xj. ⁊. ff. de iniu. l. ſane. que eſt ad hoc no. ⁊ ſic intelligitur. ff. de publica. l. ſi publicanus. §. In omnibus. ⁊ ibi per Dynũ et per
10 alios. ℭ † Ultimo predicta inducuntur ad queſtioně de eo qui nõ poteſt molere ſine apodiſſa ↄmunis, ⁊ accepit apodiſſam ꝓ vna ſalma, ⁊ portat duas, vel nõ poteſt extrahere extra diſtrictum niſi tres corbes frumenti, ⁊ extraxit quatuor, vel non põt extrahere niſi pro ſuo victu, ⁊ extraxit pro ſuo ⁊ alieno, quod ſolum illud illicitũ confiſcatur, ⁊ iſta eſt veritas, ⁊ adde quod in dubio iſta deueta nõ intelliguntur in eo quod quis portat ſui victus cauſa, vel ſue familie, vt not. in. d. l. ſi publicanus. §. j. ff. de verbo. ſignific. in lege cenſoria. ⁊. ſ. de vec. ⁊ commiſ. l. vniuerſi. ⁊ extra de verborum ſignificatione. cap. ſuper quibuſdã. per Ber. in hoc autem vtrũ portet victus ſui cauſa
i necne, creditur iuramento[i] eius, vel non creditur ſecundum veriſimilia vel nõ veriſimilia. arg. ff. de re mil. l. nõ omnes. §. a barbaris. et ſ. vnde vi. l. ſi quãdo. ibi. taxatione ⁊c. Ad hoc facit quod nota in. c. finali extra de cenſibus. in Clementina, in glo. que incipit a contrario. quam gloſſ. bene not. Quod autem res pertineat ad alium, vel non pertineat, etiam recurritur ad coniecturas: nam ſi mulaterius portat ſalmam, non preſumitur quod ſit eius, ſed ſi eſſet vnus mercator, preſumeretur quod ſalma eſſet ſua. argumentum. ff. locati. l. cum in plures. §. vehiculum. ⁊ facit ad predicta. eod. titu. l. colonus. §. nauem. ⁊ hec tene menti. quia ſunt quotidiana. ℭ Adde quid ſi
k iſte res venduntur,[k] nunquid ipſe dominus poſſit redimere: dicit Barto. quod ſic. nam quando res mea poteſt vendi de iure me inuito, ego poſſum eam emere ſecundum Bartolum. tu dic ꝙ

ſi inci

ſi incidit in commiſſum.nõ eſt mea,alias non eſſet propꝛie emptio.
ſed eſſet quedam cõpoſitio,ſicut cum creditoꝛ vendit rem ex pacto.
⁊ ego eã redimo,non enim ſum propꝛie emptoꝛ.vt.ff.de pign.actio.
l.debitoꝛ.§.j.bonis autem confiſcatis,non eſt dubiũ quod eam anti
quus dominus poteſt emere,⁊ emi facere.tex.eſt not.in.l.ſi mãdaue
ro.§.Js cuius bona.ff.man. ¶ †Sed quid ſi quis metu hoſtium vel
ex impetu maris,nõ ſeruat locũ nauigij,vel itineris,nunquid puni
tur:dic qd non:quia ceſſat ratio in ciuili audacia,que aſſignat hic in
tex.ad hoc.ff.ſi quis cau.l.ij.§.ſi quis tamen.ibi.niſi anguſtie ⁊c.ff.de
publicanis.l.Ceſar.⁊ de li.cauſa.l.Jmo.Jdẽ dico ſi hoc faciat cauſa
iuris ſui conſeruandi.vel quia vectigal erat illicitum:quia fraudare
a nõ eſt peccatũ,[a] nã ceſſat ratio huius litere que dicit precipiti aua
ritia,iſta enim non eſt auaritia:ſed eſt cõſilium,quia nemo tenet ia
ctare ſuũ.vt.ff.de proba.l.cum de indebito.⁊ ideo ſi Rex impoſuit
vnũ groſſum pro ſalma,ſi paſſagerij de facto accipiunt duos,licitũ
eſt quocunqꝫ ingenio fugere manus eorũ:qꝛ predones ſunt,⁊ omne
dãnum qd contingit regi propter hoc,debet refici per paſſagerios,
quorum vitio hec accidunt.arg.ff.de lib.cau.l.Jgitur.§.fin.

¶ Lex quarta.

TRaiectitie. ¶ Debitoꝛ generis liberatur pꝛ interitum,ſi creditoꝛ ſuſcepit in ſe periculum,alias non.h.d.

¶ Depoſiti vel contra. Rubrica.

1 Deponens fardellum ſigillatum apud aliquem, ſi ille exhibet diſſigillatum ⁊c.
2 Monachus ſi deponit aliqd,an ſi repetat,poſſit ſibi obijci de monachatu:
3 Fur vel latro ſi deponit aliquid,an ſit ei reſtituendum.
4 Procuratoꝛ ſi vt procur.repetat depoſitum.an debeat ſibi credi:
5 Debens mihi.x.ex cauſa dotis,vel vẽditionis,pmittit ex cauſa depoſiti:dum repeto,obijcit mihi quod depoſitum eſt ſimulatũ,quid iuris:
6 Mercatoꝛ ſi ſcribat literas alteri mercatoꝛi,ſignificãs ei ſe eſſe eius debitoꝛem in decem ex cauſa depoſiti,⁊ plus ⁊ minus,put in codice rationum continetur.Quid iuris:
7 Statutum dicit quod de quolibet cõtractu ſoluatur gabella quidam depoſuit apud te,pacto appoſito quod vadas pro me Romã. an pro iſto pacto debeat ſolui gabella:
8 Deponens ſi eſt bannitus,⁊ omnia bona ſua ſunt confiſcata,⁊ ſtatuto cauetur quod bannito non reddatur ius,an depoſitarius poſſit ei reddere depoſitum:
9 Deponens aliquid apud mercatoꝛẽ his verbis:ſi aliquid ſibi contigerit,reddatur Seio deponẽs fuit captus,⁊ eſt in carcere:vel eſt bannitus,Seius petit depoſitum,an ſibi reddi debeat:
10 Quid de eo apud quẽ deponitur vt ſequeſtrũ:an poſſit deponere officium:

1 ¶ Continua vt in gl. tamen circa iſtam rubricam † quero.pone qd
ego depono penes aliquam fardellum ſigillatũ,ille apud quem de
pono exhibet diſſigillatum.dico ꝙ ibi erat magna quantitas pe
cunie.⁊ quod preſumitur diſſigillatũ ab ipſo ipſe hoc negat, queri
b tur quid iuris:Reſpon.[b] in hoc articulo arbitriũ ⁊ equitas iudicis
deſiderat, nam ſiquidẽ ſua natura potuit diſſigillari: puta quia ibi
erat ſigillum cere,⁊ perſona depoſitarij eſt fide digna ex fama et cõ
ſuetudine: qꝛ conſueuit vir bonus eſſe,tunc non preſumitur dolus,
nec iuratur in litẽ, ſed que res ibi fuerunt probandũ eſt per teſtes,
vel ſcripturã:vt.ff.eod.l.j.§ ſi Ciſta.⁊.ff.de iur.do.l.ſi ego.§.plane.⁊
argu.ff. quemad.teſta. ape.l.ſi in duob9.§.j.ſi vero apparet veriſimi
le quod eſt diſſigillatum facto hominis : tunc ſtat deponenti iura
mento modificato:non effrenato ſecundũ qualitatem perſonarum.
ar.j.vnde vi.l.ſi quando.⁊ ita tenet Jnno.i.l.vlti.extra quod metus
cauſa.Jdem ꝙ dico in depoſitario , dico in quolibet recipiente cu
ſtodiam.vt in hoſpitali:vt no.Rof.in titu . de actio.in factũ cõtra
nau.cau.ſtabu.vbi fecit queſtionem de fardello ſecundũ Bar.quod
etiam not.in dicto.§.ſic iſta.⁊ hec vera . niſi ille cui9 eſt fardellũ ſu
c ſceperit in ſe ſolicitudinem cuſtodie:puta quia recepit cameram[c] cũ
claui,vel poſuit ibi cuſtodes pprios.arg.ff.commo.l.ſi vt certo. §.ſi
me rogaueris,⁊.§.ſeq.⁊ quod ibi not.et.ff.nau.caup.ſtabu.l.ſi.§.j.in
2 glo.ibi poſita. ¶ †Secũdo quero.monachus [d] facit quoddã depo
d ſitum,dum petit ſibi reddi,opponit de monachatu. ⁊ quod nõ ha
bet mandatum ab abbate queritur quid iuris:Reſpondeo exigere
non poteſt in iudicio:ſed ſponte ei ſolui poteſt: vt.ff.eodem.l.quod
3 ſeruus.adde tamen quod nota.ff.de iudicijs,l.ſi fili9.§,fin. ¶ †Ter
e tio[e] queritur,fur,vel latro facit depoſitum.nunquid ſit ei redden
dum:Reſpondeo ſic,niſi bona eius ſint confiſcata:vel dominus re
4 petit in iudicio.text.eſt nota.ff.codẽ titu.l.bona fides. ¶ † Quarto
quero.an dicenti ſe procurato.ad repetendum depoſitum debeat ei
credi: reſpondeo non nec eſt neceſſe excipi quod non ſi procuratoꝛ,
quando petit extra iudicium . vt.ff.eodem.l.ſi
quis inficiat9 . ꝙ eſt ad hoc no . in iudicio exi
5 geretur exceptio procuratoꝛia. ¶ † Quinto
queritur.Quidam debet mihi decem ex cauſa
dotis,vel venditionis , que promittit mihi ex
cauſa depoſiti,dũ ego peto , ipſe opponit mi
hi quod iſtud depoſitũ eſt ſimulatum : queri
tur quid iuris:Reſpondeo nõ procedit exce
ptio:vt.ſ.ſi certũ peta.l.ſi ex pretio.quia exce a
ptio ſimulationis tunc ob. quando in veritate
nihil agebatur,vel agebatur aliquid inualidũ,
ſeu turpe, ſec9 ſi in veritate aliquid agebatur, b
in quo poterat fundari obligationis ſubſtan
tia:licet caderet in ſpeciem alteri9 cõtractus.
tex.eſt no.ff.eodem.l.Lucius titius cũ habe
6 ret. ⁊ ibi per Bart.ꝙ tene menti. ¶ † Sexto
f querit.[f] Quidam mercatoꝛ ſcribit literas al
teri mercatoꝛi, ſignificãs ſe eſſe ei9 debitoꝛem
in.x.ex cauſa depoſiti, ⁊ plus ⁊ min9:pꝛout in
codice rationum continetur . modo queritur
quid iuris : reſpondeo verba plus vel minus,
nõ minuunt vel augent cõfeſſionẽ certe quan
titatis, niſi appareat aliquid per quod appa
reat minui.tex.eſt not.ff.eodẽ.l. Publia.§.fin. c
⁊ ibi per Barto . ⁊ not . hic:qꝛ iſta verba ſatis
7 ſunt in vſu. ¶ † Septimo queritur.Dicit ſta
g tutum [g] quod de omnibus contractib9 ſolua
tur gabella:excepto contractu depoſiti, modo
ego depoſui penes te centum, pacto appoſito
quod vadas pro me Romam, queritur nun d
quid p iſto pacto debeat ſolui gabella : vide
tur quod ſic: quia reſultat contractus innomi
nat9.contrarium dico : quia quando precedit
contractus perfectus,⁊ adijcitur cõuẽtio que e
poteſt cadere in nouũ contractum , magis in
ducitur infoꝛmatio primi quam noui contra f
ctus:vt.ff.eodẽ.l.j.§.quod ſi rem.⁊.§.ſeq . ⁊ ibi
per Barto . cauti9 tamẽ eſt agere depoſiti in
8 foꝛmata,quam preſcri.ver. ¶ †Octauo[h] que
h ro.pone quod deponens eſt bannit9,⁊ omnia
bona ſua ſunt cõfiſcata . ⁊ ſtatuto cauet quod
bannito non reddatur ius,modo queritur an
depoſitarius valens agnoſcere bonam fidem,
i poſſit ei ſoluere[i] antequam conueniat a fiſco: g
⁊ videt quod ſic:vt.j.de noua.l.iij. Sed illa.l.
hoc non dicit:quia ibi loquitur in ceſſionario,
qui habeat iura vtilia : hic in fiſco, qui habet
iura directa. Jtem ibi cedẽti nõ denegabatur h
ius:ſed hic bannito denegatur ius.Jn cõtra
rium videt per tex.in.d.l.bona fides , nam ex
trinſeca ⁊ ſpecialis ratio bonam fidẽ debitam
iure contractus impedit,quando in maioꝛem
equitatem dilabitur.Solu.ſi ſciens ſoluit,non
liberatur : ſed quando pꝛobabiliter ignoꝛans i
ſoluit, liberat.ff. de tranſactio.l.fin.ff.de ma
numiſſio.l.qui pene nam cũ iura directe trãſ
eunt in fiſcum, conſtat quod ſcienter ſoluit in
debitum:vt.ff.de ſol.l.reo criminis.a cõtrario
9 ſenſu.ibi.interim ⁊c.cum ſimilibus. ¶ †Nono
querit, quidam deponunt apud mercatoꝛem
certam quantitatem floꝛenoꝛum his verbis:
quod ſi aliquid ſibi contigerit,reddantur ſeio.
modo iſte fuit capt9,⁊ ſtat in carcere: vel fuit
bannit9,Seius petit ſibi reddi: quia aliud cõ
tingit deponenti,querit quid iuris: Reſpon
deo ſub iſto verbo aliquid , nõ compꝛehendi
tur niſi moꝛs naturali, ⁊ iſte Seius non iuſte
petit:vt.ff.eodẽ.l.Publia.in princi. ideo facit
ad qſtionẽ de facto.dicit teſtatoꝛ ſi Deus fa
ceret aliud de filio meo , volo quod bona mea
dentur pauperibus , nam intelligitur ſi filius
meus deceſſerit ſecundum Bartol.in dicta.l.
10 ¶ † Decimo queritur de eo cui deponitur in
ſequeſtrum: vtrum poſſit deponere officium:
dic quod nõ , niſi ex cauſa:⁊ tunc iudice inter
ueniente:vt.ff.e.l.ei apud.§.ſi velit.ſecundum
Bar.⁊ ibi eſt tex.ad literam.

1 Latrocinium,an ſit caſus foꝛtuitus:
2 Furtum,an ſit caſus foꝛtuitus:

a ¶ Peccatũ.adde per Bar.in.d.l. vectigalia.
b ¶ Reſpondeo. Adde Bar. in.l. Jn actionibus. ff.de in li.iur. vbi aliter loquitur.et in.l.j.ff.de furtis. ⁊ in.l.j.§.ſi Ciſta. ff.depo . ⁊ vide ꝙ dixi.in rub.eo.ti. in decret.Sali.in l.iij.j. eod. And. Barba.
c ¶ Cameram.Vide Ci.⁊ Bal.in.l. ex Diui. j.loc. et Bar.in.l.ſi.ff.fur. aduer . nau. cau. ſtabu.
d ¶ Monachus. Vide per bar. in d.l.quod ſeruus. hic alle.
e ¶ Tertio Vide j.in.viij.q.
f ¶ Sexto querit ur. Vide in hoc Sali.in.l.ſi quis. j.eod.⁊ vide que remiſi ad Bal.in rub.j.de re . permu.in fin. Andr. Barb.
g ¶ Statutũ.Adde qd no. Bal.in l.cũ dotẽ.in fin.j. de in.do.
h ¶ Octauo.Vide Bald. j.in.iij.q.⁊ Ludo. ro.in.l.iij. §.fin.alias in.l.ſi. ff.quod quiſqꝫ iuris.
i ¶ Soluere.Si dõ ponẽs eſt bannitus,an depoſitari9 poterit ei ſoluere.vide Sal.in l.ſi quis. j.eodẽ. And.Barb.